

Budeme se léčit chirofonetikou? - Využití kosmických souvislostí

Karel Funk

Bez halasné reklamy, spíše pro užší okruh několika desítek zájemců z celé republiky i z okolní ciziny se dvakrát ročně konají v Písku (nyní už i v Lázních Bělohrad) kurzy chirofonetiky. Pořádá je Mezinárodní škola chirofonetiky. Už krátce po Listopadu zde tuto metodu rozběhli specialisté ze Švýcarska, Rakouska a Německa.

Že vám pojem chirofonetika nic neříká? Není se zač stydět. Za komunistů jsme byli před podobnými obory a metodami, vycházejícími z anthropozofie dr. Rudolfa Steinera, důsledně "chráněni". Že mohla být touto metodou vyléčena řada postižených dětí, které byly mnohdy zbytečně zařazeny mezi méněcenné na celý život, bylo druhořadé, jen aby marxismus neutřžil trhlinu. A dnes? Oficiální medicína ji ignoruje, asi taky aby neutřžila trhlinu. Chirofonetika je především terapie řeči, docilovaná masáž těla. Vychází se zde z poznatku pro nás snad trochu nezvyklého: z poznatku, že masírováním lze napodobovat směr, formu a rytmus proudění vzduchu při utváření jednotlivých hlásek. Takto se hláska přenáší na dítě nejen sluchově, ale i hmatově. Proudění vzduchu při současném znění hlásky je masáží přenášeno na záda, paže a také nohy, zejména chodidla. Tímto způsobem člověk vnímá, co se děje v malém prostoru organismu řeči při mluvení. Kůže tedy přijímá to, co přijímá jen ucho.

A k čemu to všechno

Správně volená sestava masáže v pravidelných intervalech pomáhá dětem, trpícím vadami řeči: koktavostí, zajíkavostí, patlavostí, ale také dysgramatizmem. Při koktání je to příznivá doprovodná terapie, protože účinně uklidňuje. Byla vyvinuta i specifická metoda léčení hluchoněmých. Chirofonetika si našla uplatnění i v léčebné pedagogice. Otevřela se jí oblast autizmu zvláště proto, že chirofonetika nežádá aktivní spoluúčast dítěte, a tak lze v mnoha případech tímto způsobem povzbudit vůli k mluvení. Při chirofonetické terapii přebírá instruovaná matka, často i otec část práce. Tím rodiče sami mohou přispět k přechodu z bezvýchoďné pasivity do významně aktivní role a tíživá situace celé rodiny se zlepší. Dítě se poddává proceduře se zdánlivou pasivitou, ale to, co vnímá, prožívá velmi intenzivně. Mluvení samo probíhá u dítěte spíše snově a snově se mu dítě také učí. Mluvením vstupuje do vědomí pouze myšlenkový obsah řeči. Při chirofonetické proceduře mizí na chvíli vnější svět. Tahy se rytmicky opakují a navozují jakýsi bdělý sen, který právě děj mluvení potřebuje, aby vstoupil do duše.

Chirofonetika motivuje dostat se dál

Každý známe období, kdy nějakou schopnost nemůžeme prosadit a najednou přijde období, kdy se to podaří lépe, než kdybychom předtím neměli žádné překážky. Při vývoji dítěte může dojít až k takové překážce, že dítě nemluví vůbec. Rakušan dr. Alfred Baur, který tuto metodu v sedmdesátých letech minulého století vyvinul, přišel na to, že nezvládneli dítě řeč do určité doby, pak rezignuje. Pomocí chirofonetiky je však znovu motivováno, jak se dostat přes zábrany a mluvit. Podařilo se i ve zdánlivě beznadějných případech, že se dítě rozhovořilo. Chirofonetikou jsou vzdušné proudy přenášeny na jiná smyslová místa i na celé tělo. Masážními tahy se vytvářejí vzdušné proudy, odpovídající jednotlivým hláskám a terapeut tyto hlásky současně vyslovuje s jejich vnitřním prožitím. Je to stimulující. Pacient se cítí jakoby naplněn hláskou v celém těle. Tělo se takto stává samo smyslovým orgánem. Tuto terapeutickou metodu lze proto použít i při léčbě poruch psaní, čtení, ba i k nápravě chování postižených dětí. Na druhé straně je nutné uvést, že ne každá porucha řeči se dá touto metodou léčit. Velmi dobré výsledky mají chirofonetické i u psychiatrických pacientů, při psychosomatických poruchách i s lidmi po úrazech. Byla zaznamenána i úspěšná léčba ztráty řeči po záchvatu mrtvice.

Základní příčinou poruch řeči je neschopnost řeč vnímat

Podnět k vnímání je třeba poskytnout. Při této léčbě je v pacientovi vyvolávána vnitřní pohyblivost, zárodek vůle, aby se síly tvoření zvuku mohly přenést do organismu.

Chirofonetika vychází z antropozofie dr. R. Steinera, která učí člověka mj. i živému a nestrnulému myšlení. Činí člověka tvořivým, aktivním a harmonickým. Na zahraničních školách waldorfského typu léčí chirofonetici děti, které mají potíže v sociálním chování a v učení v důsledku zanedbaného vývoje, špatného zacházení v raném dětství a podobně. Většinou totiž špatné učení souvisí s narušeným chováním. První úspěchy lze vidět vždy v oblasti sociálního chování: dítě se uvolní, dochází ke změně pohybů, ke zjemnění řeči a k větší snášenlivosti. Dítě se dá lépe vést a vychovávat. Opožděný vývoj dítěte ve škole nemá jedinou příčinu v nízké inteligenci, jak se mnohdy zjednodušeně a mylně soudí. Brání mu totiž i vnitřní duševní konflikty. To znamená, že zaostávání školního prospěchu je důsledkem vnitřního neharmonického vývoje. I zde se chirofonetika osvědčila právě ve spojení s waldorfskou pedagogikou. Zvídavějším můžeme trochu přiblížit teoretická východiska chirofonetiky, i když budou vypadat možná nezvykle. Chirofonetika vychází mimo jiné z těchto poznatků: v nynější době je pozornost nás všech obrácena převážně na informační obsah sdělení, zatímco v tomto přetechnizovaném světě zrychlené komunikace degeneruje smysl pro řeč. Řeč upadá. Zachovalejší smysl řeči je podle zahraničních chirofonetiků u slovanských národů. K prapům řeči mají blíže děti, tak jako k nim měli blízko naši dávní předkové. Ti vnímali útvary, které vyslovujeme, stejně tak, jako i jiné útvary v přírodě. Například při východu slunce světelné vlny od východu k západu způsobovaly projev jako jedno velké Á. Tato hláska vyjadřovala i úžas, nadšení. Když člověk vytvářel řeč, napodoboval svět. Řeč je to, co vyvěrá z duše. Samohláskami vyjadřovali naši předkové to, co cítili: Á – údiv, Ě – leknutí, Í – obrácení se k něčemu intenzivně, Ó – vyjádření něčeho, co leží na srdci, Ú – vyjádření děsu, úzkosti, temna.

Příklad:

- příchod starého známého, ale neočekávaného člověka - Á
- vidíme, že zestárnul, vypadaly mu zuby... - É
- ale je stále tentýž - Í
- a je milý - Ó
- a nyní již odchází, snad brzy zemře... - Ú

Když ráno vyjde slunce, celá příroda projeví mocné Á, a když zapadne, projeví Ó. V poledne, kdy slunce stojí vysoko na nebi, říká příroda Í. Máme tedy v přírodě tři základní pocity: Á – otevření se, Í – centrální proud, Ó – večerní zasnění. U člověka to odpovídá: Á – otevření se, Í – vzpřímení, Ó – večerní zasnění. To jsou vokály, síly planet, kterými se člověk spojuje se světem. V terapii se také používají konzonanty – souhlásky. Tito zástupci sil zvěrokruhu působí formující silou podle svých jednotlivých kvalit. Například matka tiší dítě hlasitým mmm nebo ššš. "R" nás může uvolnit a rozveselit, "CH" rozechřát. Je to pradávna síla Loga, která působí skrze hlásky. A pokud terapeut těmto silám rozumí, může je přivést pomocí hlásek k dítěti. V chirofonetice nepůsobíme my, ale řeč sama. Jsme pouze prostředníkem, který přivádí řeč k jejímu uplatnění. "Z přemíry srdce hovoří ústa," říká dr. Steiner. Je tedy užitečné toho správně využít. U dětí z toho, co v srdci přebývá, vznikají síly, kterými artikulují. Neníli tomu tak, zraňuje se jejich cítění, srdce.

V dávných dobách vedly hlásky člověka k porozumění světu. Řeč byla hudebně cítěná a co bylo vně, odehrávalo se i uvnitř. S pozdějším vývojem zanikl i dramatický smysl pro řeč a hlas. Dnes neumíme myslet "řečově", ale pojmově. Myšlení není poutáno na gramatiku. Řeč je používána povrchně, vznikají slogany, fráze, klišé. Z povrchního myšlení se dnes vyvinula i vulgarita řeči a její myšlenková bezobsažnost. Chirofonetika využívá toto, že je řeč odpojena od myšlení, lze ji proto používat jako terapeutický nástroj. Ve vhodné kombinaci s dotyky těla pacienta tak může terapeut stimulovat mozek pacienta a tím lépe uspořádat i vnitřní chod organismu.